



Debreceni

FŐNYI



www.licium.hu

REFORMÁTUS IFJÚSÁGI LAP

XII. ÉVE 7. SZÁM (94. SZ.)
2012. NOVEMBER – DECEMBER



A folytatás

Minden advent idején – év végén – eljön, el kellene jönnie a percnak, amikor elcsendesedéseink, várankozásaink közepette számot vetünk magunkkal, a környezetünkkel, a világgal. Visszatekintünk, honnan indultunk januárban, mi mindent éltünk át, és merre tartunk majd 2013-ban.

És jönnek az emlékek, nosztalgikus érzések. Itt van hirtelen, újra, minden. Látjuk magunkat az egyetem felé utazva a tömött buszon vagy vonaton zakatolni, a tanulással telt órákat, az átvirrasztott éjszakákat. Mikor előadásra készültünk, mikor zh felett ültünk, mikor vizsgák előtt izgultunk, indexszel szaladgáltunk. Vagy csak mókáztunk, és bemondva az unalmast, lustálkodtunk... az utolsó nap az egyetemen, és nyári szünet! Kinek mit rejtett?

Most is érezzük a virágok illatát, itt bőrünkön a nap erejét, látjuk magunk előtt a táj szépségét. Eszünkbe jut a helyszín, ahová utaztunk és nyaraltunk. A mosolyok, jókedvű nevetések, ölelések, családi események, összeborulások, kalandok. A barátokkal, ismerősökkel töltött fesztiválok, beszélgetős délutánok. Vagy egyéb gondolatok és álmok, amelyek előrehajtottak minket. Menyeni mindent – és milyen jó, hogy akkor, ott – megéltünk. Megőrizzük. Még látjuk a napfényt. Átéljük újra az ősze nyúló nyár végét, és ismét zötykölődünk az egyetem felé. Itt van a kérdés: ez az utolsó évem, mi lesz utána velem? S itt van még minden hasznosan eltöltött nap, minden élményszerű óra, az örökkévaló pillanat, amely mindig megmarad – minden hely és mindenki, akivel osztozunk ezeken az emlékeken. Minden jóleső érzés, hogy mindent megtettem, amit mára elterveztem. Minden keserű vagy hálás könnycsepp íze, minden boldogsággal és teljességgel való nevetés elmúlt, mégis itt van még. Lepergett a film előttünk, s mosolygunk, igen, ezek mi voltunk. Micsoda emlékeket alkottunk! Életemben most először érzem: visszatekerném a teljes évet, és újraélnék minden percet, mert megérte minden.

Hamarosan itt áll előttem a karácsonyfa. Látom a gyertya fényét. És nem félek. Tele vagyok tervekkel és álmokkal! Eljött ez is. Év vége jön, de érzem és tudom: nem búcsúzás jön, hanem folytatás! „...mert halhatunk bármelyik percben / S célunk mégis az örökkévalóság, / Minden igaz ember ezért hős / S az emberszívben van a legtöbb jóság.” (Ady Endre: A nagyranőtt Krisztusok).

Faragó Melinda



Téli álmom



A természet lassan-lassan elcsendesül. Madaraink már rég tovaszálltak, a fák ágairól lehullt az utolsó elsárgult levél. S a kissé hűvös ős helyébe hideg tél költözik.

Az égből hópelyhek szállnak, hó fedi az elszáradt leveleket, fehérbe öltözteti a tájat. Házaink ablakára virágot rajzol a jég. A természet mély álomba merül. Bár odakint a zord tél „tombol”, az emberek szívét melegség járja át. Hiszen a tél beköszönte jelzi az év legszebb ünnepének közeledtét, melyet várankozás előz meg. Várankozás, valamire, amitől talán különlegesebb lehet ünnepünk. Évről évre mindannyian várunk valamit, szeretnénk az eddigieknél is szebbé, meghittebbé tenni az ünnepi időszakot. Talán mindannyiunkban ott rejtőzik még a gyermeki önmaga. S talán újra szeretnénk élni azt a csodát, melyet kisgyermekként élhettünk át, mikor megszólalt a karácsonyi csengettyű, s mire izgatottan beléptünk a szobába, ott állt a díszektől csillogó sudár örökzöld, tetején a szárnyait kitérő angyallal. Meglehet, hogy ma is ez hiányzik, ez az, amit keresünk. Egy csipetnyi varázslat, amely elrepít bennünket a szürke hétköznapiakból az álmok világába. S mi még marasztalnánk, kérleljük, árulja el szépségének rejtelmait, de minden évben legszebb titkait megőrizve, halkán, angyalszárnyakon száll tova.

Vékony Viktória Szabina



Debrecen főterén, a város fenyőfájánál december 2-án gyertyagyújtással indult a karácsonyi ünnepkör. Advent négy hétvégéjén a cívisvárosban hagyományosan egy-egy keresztyény felekezet az önkormányzat képviselőjével közösen gyújt adventi gyertyát.

Az oldalon: Oszváth Sándor felvételei



Az angyal ezt mondta neki: „Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél!
Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akít nevezz Jézusnak...”

(Lk 1,30–31)

A hitvalló épül és épít

Jókai Anna Kossuth-díjas író 80. születésnapja alkalmából írói estet rendezett a Tiszántúli Református Egyházkerület, a Debreceni Református Kollégium, Debrecen Megyei Jogú Város és a Debreceni Kőr Dáma Egyesület november 29-én a Debreceni Református Kollégium Dísztermében.



Fotó: Varga Eszter

Az író szakmai életútját dr. Imre László akadémikus mutatta be. A Debreceni Kőr Dáma Egyesület nevében Porkoláb Gyöngyi elnök, Debrecen városa nevében Kósa Lajos polgármester, a Debreceni Csokonai Színház nevében Vidnyánszky Attila Kossuth-díjas rendező köszöntötte az alkotót.

A Kollégium nevében dr. Fekete Károly, a DRHE rektora üdvözölte Jókai Annát. E köszöntőt adjuk itt közre:

Jó újra itt látni Jókai Annát, hiszen csak ebben a teremben is többször hall-

hattuk már előadásait. Nekem először 1997. szeptember 19-ére volt módomban meghívni egy évkezdő teológiai csendnapra, amikor az volt a cél, hogy olyan valaki szóljon a leendő igehirdetőkhöz, aki azt izlelteti meg velük, hogy mit jelent hitvallóként, szószólóként spirituális töltéssel megszólalni, s milyen az, amikor „az ihletért bizony a felső világba kell menni”. Élmények és imák, vallomások és helyzetelemzés szólalt meg, s közben kapaszkodót, töltést, mintát, bölcsességet kaptunk. Lelkületle léleknevelő volt és rezonált bennünk a lélekszentelő Ige. Így advent kapujában, megköszönjük a nagy Ajándékozónak, az Élet Urának Jókai Annát és az általa hűséggel közvetített üzenetet, amely nekünk, a sokszor két lábon járó szentségteleneknek tisztán hirdeti: a Szent Isten azzal lett páratlanul nevezetes, hogy maga lett ebben a világban a két lábon járó lélektelenség Krisztusban, aki maga lett a bennünk hatni akaró Szentséges, hogy tartásos minőségi emberré váljunk.

Köszönjük, hogy színesen és sokféle irányból, de változatlanul magas hőfokú tanúsággal józanít bennünket!

Olyan korban élünk, amikor szinte túlhajtott módon a sztárolt emberekre figyel a világ, s nem a hitvallókra.

Sőt Magyarországon a „megasztár” a menő, de nekünk éppen a Jókai Anna-féle életművek bizonyítják, hogy a tar-

„...nem begyűjt, hanem kiáraszt”

„A Gyermekek világosságban fekszik – de nem Őt világítja meg valamiféle fény-szerszám, hanem Ő maga bocsátja szegényes környezetére a fényt. Minden régi festő tudta ezt a szakrális igazságot – valamennyi festményen a Kisdéd világlik. Ez a Gyermekek nem begyűjt, hanem kiáraszt. A pásztorokra – az egyszerű szívemberekre – és a bölcsőkre – az ész királyaira – egyaránt. Nem azért jött a Földre, hogy az addig vérségen működő szeretetet tovább szilárdítsa, hanem hogy éppen kiszabadítsa a pusztán vér-szerinti rokonság kötelmeiből. A túl lágy, olykor giccsbe hajló ábrázolás a szőke hajú, pufók Jézuskáról leszűkíti, meg is hamisítja a titkot: Mi történt akkor...? Ki és Mi nyert emberi testet azon az éjszakán mindenek számára, a világban? Az embertestvérség öltött kézzelfogható formát az Isten-gyermekségben. Ettől kezdve a törzsi tudatnál, a hús-vér leszármazásnál fontosabb az Én-tudat, ami fejlődésben egykor majd átérzi és megéri felelősségét és közösségét valamennyi Én-nel, s a szó szoros értelmében kész lesz egyesülni a legmagasabb, Jézus Krisztus-i individuummal. Nem zárni – nyitni jött a Karácsonyi Gyermekek.”

(Részlet Jókai Anna A szeretet határai c. Vasárnapi leveléből)

talmas hitvallókkal többre megyünk, mint a kihunyó-múló csillagokkal.

A sztárolt embert a sztárcsinálók kitalálják és felépítik, a hitvalló épül és épít.

A sztárolt embernek kitalálják az image-t, a hitvallónak karakteres arca van. A sztárolt ember a reflektorfénybe vágyik, a hitvallóban világosság támad és továbbadja azt.

A sztárolt ember várja, hogy felfedezék, a hitvallót a megragadottság felfedezése hordozza.

A sztárolt embernek szlogent adnak a szájába, a hitvallónak megadatik a helyén mondott szó.

A sztárolt ember számára szórakozás Jézus Krisztus, mint szupersztár, a hit-

vallóban viszont hálás öröm támad a passió Krisztusának életművéért.

A sztárolt ember szeretné megvalósítani önmagát, a hitvalló a megváltás megvalósultságát éli meg.

A sztárolt ember elkopik, és lassan kimegy a divatból, a hitvalló ragyog, és óhatatlanul újra eljön aktualitásának ideje.

Mi azért vagyunk itt ma este, mert Jókai Anna népszerűségének ez a hitvalló jelleg az aranyfedezete. Isten őrizze és tartsa meg életét még sokáig, és erősítse felelősségérzetét a krisztusi ígéret: „Aki tehát vallást tesz én rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt”

(Mt 10,32).

Bár reggelente didergős sietséggel bújunk el kabátunk rejtekében, érezzük, ez nem valaminek a vége, hanem egy új kezdet. Advent a várakozás időszaka.

A karácsony előtti negyedik vasárnap az első kis gyertyát gyújtjuk meg a díszes koszorún, majd sorjában a többi. A lángocskákat figyelve egy pillanatra mi is megállunk.

Év vége felé közeledve néha úgy érezzük: minden a mulandóságot jelképezi. Amikor megízleljük a tél semmibe sem hasonlítható illatát, tudjuk: a zúzvara csupán pihenni engedi a napsugártól megbarnult fűszálakat, a befagyott föld óvó takarót terített a fáradt rétre, s a rideg szél csak édes csókot lehelt a rózsairatú vizek ajkára. Lélekben ekkor készítjük el a magunk kis céduláscsúkját, összegezve mindent, ami történt, s ami megvalósulhatott volna.

Magam is minden évben elvégzem a számvetést kicsiny életemről. Serényen, macskakaparással írogatok a képzeletbeli fehérrapapírosra. Hol jobb, hol rosszabb kis jegyzet kerül a lapocskára, de mégis tudom:

Várakozás, emlékek, lángok

mindez én voltam. Mindent én követtem el, mindenben nekem volt részem, s csak én tudhatom, vajon az adott pillanatokban mikor cselekedtem jól, avagy rosszat. Ez az önellenőrzés esélyt ad arra, hogy a gondoktól megtisztulva ülhessek körül az ünnepi asztalt. S ilyenkor valahogy nem csupán az elmúlt év, hanem egész életem adventi időszakai és karácsonyai is eszembe jutnak. Fialat felnőtté érett testemből kiszabadul a gyermeki lélek, és mohón falja az emlékek édes szaloncukrait.

Emlékszem, amikor az iskolában kisgyermekként ügyetlenül, de annál nagyobb szeretettel hajtogattam a kicsi papírangyalokkákat. Legszebbnek gondoltam ezeket a kis díszeket, s a csillagszóró fényében egész este bámultam az alkotásokat, melyek a fára kerültek. A fenyőre, melyet oly nagy gonddal válogattam rózsaszín bojtos sapkában és divatosnak vélt hótaposóban. Úgy járkáltam a fenyővászár rengetegében,

mint Alice Csodaországban, aki egy mesebirodalomba csöppent. Néha a csemeték között óriásnak éreztem magam, máskor meg a hatalmas örökzöldek mellett parányi gyermekként töpörödtem vissza. A fenyő viaszos illata megbabonázott, a tülevelek szúrós karmait a legfinomabb selyemként tapintottam a kezeim között.

S az első havazás az évben! A reggelek, amikor a meleg ágyból kiugorva először pillantottam meg a fehér jégvirágsivatagot. Az ablakból figyeltem minden egyes hópehelyt, ahogy lassanként az égből leszállva elérték társaikat, akik már csapatba verődve várták őket, hogy megérkezzenek.

Gyorsan, mintha pillanatok alatt elolvadna a több méteres hó, úgy húztam magamra hatévesen kezes-lábas overálomat, s szaladtam szélsebesen a kertbe. Ahol nyáron még virágok tündököltek, ott mindent befedett a hó érintetlen tengersége. A macskák aprócska tappancsainak nyomai látszottak

csupán a havon, irigykedtem is rájuk, hogy ők gyorsabbak voltak nálam. Még aznap felépítettem répaorrú hőemberemet, s ünnepezt szobrászművésznek gondoltam magam.

Ma is ugyanolyan hévvel várom a karácsonyt, s gyűjtöm meg vasárnaponként az adventi gyertyákat. De néha úgy érzem, mára kicsit minden megváltozott. Gyorsabban telnek a napok, s talán mi is jobban rohanunk. Üldözzük a boltok fényűző kirakatát, pénztárcánk legmélyére nézve válogatunk az ajándékok rengetegében, s sietősen járkálunk a vásárok forralt boros és kenyérlángosos illatfelhője között.

Pedig a díszek között még mindig ott vannak a kisgyermek által hajtogatott papírangyalok, s a nagymama fazeka is a hőember fejére akar még kerülni. S minden felnőttben ott van még az a parányi gyermeki lény, aki ilyenkor, advent időszakában új életre kel és szárnyal.

Harmati Edina

Nincs távolság, ha valaki szívében magyar

A Rákóczi Szövetség 1989-ben jött létre, hogy a határainkon túl élő magyar kisebbségek nemzeti, kulturális, szellemi, közművelődési és érdekképviseleti tevékenységét segítse.

A szövetség által kiírt pályázat lehetőséget adott három, a Kárpát-medencében lévő iskola tanulóira, hogy városunkba, Debrecenbe látogathassanak, nemzeti ünnepünk, október 23-a alkalmából.

November 6-án nagyváradi, szatmárnémeti és marosvásárhelyi diákok tehetek emléksétát Debrecenben. Az Egyetem téről indulva végigjárták, megkoszorúzták az emlékműveket, és így emlékeztek az '56-ban elesettekre.

A nap folyamán jutott idő a kikapcsolódásra is, így felmehettek a Nagytemplom tornyába, ahonnan gyönyörű kilátás tárult eléjük a cívisvárosról. Majd előadást hallgathattak, melyet a híres történész, M. Kiss. Sándor tartott.

A református középiskolák már régóta kapcsolatban állnak egymással, mégis most nyílt először lehetőség arra, hogy ez a három határainkon túli intézmény ide látogathasson.

A Szatmárnémeti Református Líceum tanára, Póti Eduard János elmondta, hogy iskolájuk a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumával hosszú évek óta tartó kapcsolatot ápol. – A diákok nagyon szívesen éltek ezzel a lehetőséggel, s bár Szatmárnémeti nincs messze Debrecentől, most mégis másik arcát ismerhették meg a városnak. Testközelből, személyesebben beszélhettünk nekik a történelemről. Erre eddig még nem volt lehetőség. – A tanár úr hozzáfűzte: – A magyar történelem oktatása nálunk, kisebbségi történelem néven, szabadon választható tantárgyként van jelen a tantervben. Az intézmény leginkább a tanárra bízta, melyik témakörre, történelmi eseményre mennyi időt szentel. A diákok szerencsére nyitottak, és érdeklődve hallgatják az órákat. Mindenkinek van kedvenc írója, történelmi eseménye, melyről mindig szívesen beszél.

Talán a két intézmény közötti kapcsolat is befolyásolja a végzős diákokat abban, hogy Debrecent válasszák továbbtanulásuk céljaként. Ahogy erre már régóta számos példa is van. Tanáruk elmondása alapján jelenleg is több volt diákjuk jár a Debreceni Egyetemre, illetve többen a hittudományi egyetem katekéta szakján tanulnak.

Már a Kollégium kapujához érve, kisebb tömeget pil-



lantottunk meg. Igen, Ők azok. Nyüzsgő, vidám diáksereg. Messziről látni lehetett, hogy nem debreceniek váraoztak a járdán, hiszen kézzel a fényképezőgépek, csodálkozva, hálás tekintettel nézték a Nagytemplomot, a parkot és a Kollégium bejáratát is. Mindenki fényképezkedett, és alig várták, hogy belépjenek a nagy múltú épület ódon falai közé.

Lassan, szinte észrevétlenül követték őket, egészen fel, a könyvtárig. A nyüzsgő, beszédes csoport hirtelen elcsöndesedett, és szinte itták kalauzok szavait.

A múltban tett izgalmas körutazásunk után, a kiérkező tanulók közül meg is szólítottunk egyet, akin látszott, még mindig a délelőtti tartó emlékséta hatása alatt van.

– Örülünk, hogy ilyen módon közelebb kerülhetünk az anyaország történelméhez, mert nálunk nagyon kevés, csupán heti egy alkalmat szánnak a magyar történelem oktatására. Gyönyörűnek találjuk Debrecent, már a buszból is ámulva néztük az egyetemvárost, ahol annyi diáktársunk képzelet eljövését. Bár ritkán

volt lehetőségem eddig ide látogatni, én is szívesen élnék itt – mondta Kólák Bianka, a nagyváradi Lorántffy-líceum tanulója.

A hosszas beszélgetésekből kiderült: jóval kevesebb időt töltenek a magyar történelem elsajátításával, mint amennyit szívük szerint fordítanának rá. Ám külön örömmel töltötte el őket, hogy az autósok nem dudáltak, míg lassan sétálgattak a városban gyönyörködve. Amikor a Himnuszt énekeltek, az utca mint ha elcsöndesedett volna, talán az idő is megállt egy pillanatra. A gyalogosok halk léptekkel közelítettek feléjük, és érdeklődve figyelték a koszorúzó, éneklő fiatalokat.

Mindent összevetve, nemcsak őket, minket is megérintett, boldogsággal töltött el az elégedett, hálás tekintetek sokasága. Ez az esemény tökéletes alkalom volt arra, hogy emlékeztessen bennünket arra: a hazaszeretet határtalan, s nem számít a távolság, ha valaki a szívében magyar!

Faragó Dávid, Jurcsák Tamás



Erdélyben járva

Ott, ahol más színe van az égnek, ahol másak az ízek és az illatok, ahol máshogy szólnak a madárdallamok.

Ott, ahol másabb még a levegő is, akárcsak az élet.

Ott, ahol becsület nélkül semmit sem érnek, ahol a jószág drágább mindennél, s ott, ahol egy falat kenyert is megosztanak.

Ott, ahol bárkit szívesen fogadnak, s egy jó szó többet ér mindennél, ahol még az emberi kapcsolatok – számítanak.

Ott, ahol az apró örömök óriásra nőnek, s hatalmas értéke van egy darab földnek.

Ott jártam én, fent, a hegy tetején...

Kép és szöveg: Sárdi Györgyi



Adni, adni, adni, ameddig csak lehet...

„Négy hang százakért”. E címmel szervezett jótékonyági koncertet a Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar Megyei Szervezete Balczó Péter, St. Martin és Vásáry André fellépésével, Szentai Cila közreműködésével november 12-re, a Szent Anna-székesegyházba. A hatalmas érdeklődéssel kísért hangverseny után nyílt alkalmunk nyílt beszélgetni a debreceni származású operaénekesrel, *Balczó Péterrel*.

Találkozásunknak azért is örültünk, mert a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola Gyakorlóiskolájában zenetagozaton tanult. A mindennapos énekórák, az énekkel felkeltették a zene iránti érdeklődését, ami mára már szerelemmé változott. A fiatal tenor nagyon elfoglalt, hiszen több városban is vannak fellépései: Budapesten, Debrecenben, Szegeden és Miskolcon. Beszámolója szerint sok lemondással jár ez az életforma, de sorra válnak valóra régen délgetett álmái.

» *Mióta foglalkozol zenével?*

» Hétéves korom óta. Debrecenben a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola Gyakorló Általános Iskolájába jártam: ott korábban is volt, és napjainkban is nagyon jó a zenetagozat. Minden nap részt vehettünk énekórán, mindemellett kötelezően tanulunk kellett egy választott hangszeren. Nekem ez a hegedű lett.

» *Mikor kezdett el érdekelni az opera?*

» Először az éneklés kezdett el érdekelni. A zenetagozatos általános iskolában folyamatosan voltak énekórák, illetve énekkar és külön fiú kar is volt. Már akkor is nagyon szerettem énekelni. Nyolcadikos koromban túl voltam a mutaláson... Az osztályfőnököm, Pallaginé Farkas Etelka tanárnő azt tanácsolta nekem, ne hagyjam abba az éneklést az iskola után, és Ő támogatott abban, hogy továbbra is énekeljek. Visszajártam az általános iskola kórusába, illetve mellette a Sol Oriens felnőtt-, amatőr kórusában is énekeltem. Ők szintén debreceniek.

Így maradt meg az éneklés és a hegedülés. A Csokonai Vitéz Mihály Gimnáziumban, harmadik évfolyamos koromban döntöttem el: istenigazából az énekléssel, méghozzá a szólóénekléssel szeretnék foglalkozni a jövőben. A harmadik év vége után átjelentkeztem a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolába, ott érettségiztem, mint énekes növendék. De ez még mindig nem opera... Ott éneket tanul a diák, magánénekre készítik fel a hangját. Az opera mellett a vok-



Balczó Péter – Pinkerton szerepében

somat érettségi után, 19 évesen tettem le. 2002-ben bekerültem a debreceni Csokonai Színház kórusába, és azóta úgymond professzionális énekesként élem a mindennapjaimat.

» *Hamarosan újra „hazai pályán” állsz színpadra, hisz a Csokonai Színházat anyaszínháznak vallod. Milyen érzés lesz újra itthon fellépned?*

» December 7-én lesz a premierje Puccini Pillangókisasszony című operájának; Pinkerton szerepében állok színpadra. Ennek a szerepnek a megformálása is az egyik nagy álmom volt, mivel a világ összes operái közt Puccini operái vezetnek a leggyakrabban játszottak listáját. A Pillangókisasszony pedig ezek között is élen jár. Természetesen nagy örömmel tölt el minden egyes előadás, fellépés, ami a Csokonai Színházhoz, illetve Debrecenhez kapcsolódik.

» *Nagyon fiatal vagy, de máris jelentős állomásai voltak, vannak a karrierednek, szólj ezekről is...*

» A Debreceni Egyetem magánénekes szakán, 2009-ben diplomáztam. Ezután kezdtem nagyon sokfelé énekelni, játszani az országban: Szegeden, Miskolcon, Debrecenben, Pécsen és Európa számos országában. Különböző produkciókban vettem részt, mint énekes, és nagyon régóta vágytam az Operaházba, ott végül ez év áprilisában debütáltam az Verdi Traviata című operájában, Alfredo szerepében. Ebben az évadban

huszonkét előadáson játszottam, négy különböző opera négy különböző főszerepét kaptam. Ezzel régi álmom teljesült, tehát megvan a feladatomban a jövőben. Debrecenben, Miskolcon és Szegeden is énekelek, úgynevezett szabadúszó státuszban. Sok utazással, sok gyakorlással, viszonylag sok lemondással és rengeteg szép élménnyel jár ez együtt.

» *Tudjuk, hogy az Adagio is szerves része az életednek! ... Nehéz volt beilleszkedned, vagy hamar megtaláltad az együttesen belül a helyed? Melyik zenei vonulat áll hozzád közelebb: az opera vagy a crossover stílus?*

» Az Adagióba nagyon nehéz volt beilleszkednem. Öt évig ez nagyon szépen és jól működött. Már említettem, a komolyzene világából jövök – az énekkar, hegedülés világából... Nekem az Adagio zenei világa sosem volt olyan természetes és magaménak érzett zenei stílus. A Csokonai Színház kórusában énekeltem az Adagio előtt. Elvágódtam a kórusból, ezért nagyon jókor jött az Adagio együttes. Ki tudtam lépni a karból, egy szinttel feljebb léptem. Azt gondolom, az Adagióhoz képest a Magyar Állami Operaház megint csak egy lépcső felfelé. Erre készültem az elmúlt egy évtizedben, ezért tanultam, ezért jártam versenyekre, kurzusokra, sokkal inkább magaménak érzem az operát. Nagyon nagy megtiszteltetés számomra, hogy ott énekelhetek, és nekem ez sokkal fontosabb és közelebb is áll a szívemhez, mint az a zenei stílus, amelyet az Adagio képvisel.

» *Ez a beszélgetés egy jótékonyági gálán készül. Miért tartod ezt fontosnak? Miért ez a szerepvállalás?*

» A jótékonykodás fogalmát nem tudom pontosan körülírni. Ha az jótékonykodás, hogy például az arra érdemes és rászoruló hajléktalanoknak napi háromszor is adok, akár pénzt, akár ételt, akár meleg ruhát, akkor nevezzük így. Az én hitvallásom az, hogy adjak a színpadon, mert erről szól ez a szakma. Kaptam valamit, egy tehetséget, valahonnan, valakitől, fentről, a jó Istentől. Nem kértem, hanem kaptam, tehát valamiképpen kiválasztott, szerencsés vagyok, és ezt szolgálatba kell állítanom. Méghozzá a jó szolgálatba, ez belső kényszer. Úgy gondolom, a tehetséggel szolgálnom kell, és jótékonyan bánni vele, s az arra kíváncsiaknak, arra érzékenyeknek ezt megmutatni. És nem irigyen bánni vele, hanem adni, adni és adni addig, ameddig csak lehet, ameddig van mit adni...

Sárdi Györgyi, Szabolcsi Gabriella

Csendjeink

Mindannyian veszítettünk már el valakit életünk során. Sokszor fel sem fogjuk, milyen lenne a világ, ha „ő” nem volna.

Aztán egyszer cseng a telefon, vagy jön egy távirat, a hír, hogy ő már nincs többé, s a pillanat, amikor az ember érzi, valami eltűnt, elmúlt, hogy valahol, valamivel egyedül maradt.

Nem hiszünk a híreknek, vagy talán fel sem fogjuk hirtelen, reménykedünk a tévedésben, a morbid tréfában, az igazságban, mindhiába. Összecsuklunk, ki szó szerint, ki magában, s elmerülünk az emlékek ingoványosában, távol a nyüzsgéstől, a zajtól, a világtól.

Miközben kapkodunk minden pillanattért, egyre mélyebbre merülünk a kétségbeesésbe, a magányba, a mocsárba. Csend van, és a csendnek súlya van, és ezt a súlyt a lelkiismeretünk mérlegén érezzük elvi-

selhetetlennek még akkor is, ha az – ebben az esetben – tiszta.

Felidézzük a jóízű nevetéseket, melyeket könnyezve megmosolygunk, aztán a nagy veszekedéseket, és szitkozódunk, végül lenyugszunk, megbocsájtunk, szemet törölünk, s erőt gyűjtünk.

Választunk egy pillanatot, amelyik a legkedvesebb, és felidézzük, közben a hideg végigfut a hátunkon, megremegünk, s ha megtaláltuk a megfelelő emléket, már tudjuk, érezzük, hogy örökké velünk marad.

Aztán a pillanat elmúlik, elszalad; percek, órák, évek telnek el, és az érzés, hogy többé már nincs – és belül mégis van.

Ma emlékgyertyák gyúlnak a kezemben, fényük messze elkísér a csendben, a temetőben.

Balogh Vájk



Solymosi Gábor grafikája

Kultúránk és hagyományunk kincsei

Nemrégiben az a szerencse és egyben megtiszteltetés ért, hogy kezembe kaphattam immáron nyugállományba vonult oktatónk, *Ozsváth Sándor* művelődéstörténész legújabb könyvét, melynek címe: „Mik vagyunk?”. A mű egy három kötetesre tervezett sorozat második részeként látott napvilágot.



Előzménye a szerző „Látjátok, feleim...” névre keresztelt könyve. Ismerve Ozsváth Sándor óriási szakmai és tárgyi tudását, élettapasztalatát és értékrendjét (akinek valaha is volt része a Tanár Úr óráiban, az pontosan tudhatja, miről is beszélek), rögtön neki is fogtam az olvasásnak, azt talán mondanom sem kell, hogy nem is kellett csalódnom.

A „Mik vagyunk?” az előző részhez hasonlóan egy harminchárom tárcából álló gyűjtemény. A viszonylag rövid, de rendkívül tanulságos és együtt gondolkodásra hívó, ennek következtében pedig ösztönző véleményközlések a Kárpát-medence magyarságának sorsproblémáival foglalkoznak egy hazaszerető, elkötelezett keresztény ember szemszögéből.

A könyvben szereplő tárcák rendkívül változatos témák köré szerveződnek. Szó esik például arról, hogy egy hatalmas történelmi kötet sorozatban miért csak 460 karaktert érdemelt a magyarság egyik legfontosabb ereklyéje, a Szent Korona, de a mű lapjai között találhatunk (lelki)szemet gyönyörködtető, közvetlen környezetünket rendkívül líraian és érzékletesen lefestő útirajzot is. Képzletben bebarangolhatjuk az Árpád-kori templomoktól, csónakfejűs temetőktől és zsindeletűs haranglábaktól ékes tiszaháti és Felső-Tisza vidéki kultúrtájig, és elmerenghetünk azon a szomorú tényen, hogy hihetetlenül gazdag történelmi örökségünket miért herdáljuk el ilyen felelőtlenül.

A szerzővel közösséget vállalva szerető aggodalommal mérhetjük fel a határon túli magyar nemzettestvére-

ink helyzetét, de lehetőségünk nyílik betekinteni a mindennapi boldogulással kapcsolatos problémákba, illetve a hazánkat érintő legfontosabb események hátterébe is. Az író ezekben a tárcákban hol ostoroz, hol építő jellegű kritikát fogalmaz meg, hol együttérzőn közelíti meg választott témáját, de nem maradnak el a keserűes anekdoták sem. Ám hangnemtől függetlenül a feltétlen hazaszeretet szüremlik át az oldalakon. Minden olvasó könnyedén ráismerhet a mai magyar valóságra, amely gyakran kiábrándító ugyan, mégis oly nagyszerű érzés is egyszerre tudni azt, hogy magyarok vagyunk, összetartozunk, kultúránk és hagyományvilágunk pedig igazi kincs. Habár olvasás közben sokszor keserűség töltheti el az embert, az előbbieken okán azonban mégis katartikus hatásuk van ezeknek a gondolatébresztőknek.

Nem muszáj tehát egy szuszra elolvasni a művet, inkább apránként, célszerű időt hagyni az önálló elmélkedésre. Éppen ezért ajánlom ezt az értékes könyvet mindenkinek, akár hallgatóinknak, akár oktatóinknak, de mindenki másnak is, aki igényes és tartalmas időtöltésre vágyik.

Lamos Péter

(Ozsváth Sándor: *Mik vagyunk?* Accordia Kiadó, Budapest, 2012. Az előszót írta: Arany Lajos. A kötetet a szerző felvételei illusztrálják. A képen: A községházán című fénykép)

Hitelesség, nemzettudat, expresszivitás

Holló László születésének 125. évfordulóján jelent meg *Vitéz Ferenc* monográfiája *Holló László* művészetéről. Alcíme: *Élet és mű az életmű-képek tükrében*.

A Kossuth- és Munkácsy-díjas kiváló és érdemes művész grafikai életműve egyenértékű a festői teljesítménnyel. Az expresszív festőiség nyelvén szóló Holló László az emberi szenvedésről vallott természeti képekben, de alkotott számtalan portrét, grafikai művet, festményt, freskót, aktot. Művészete eredetiségének, egyedülállóságának bemutatását hivatott szolgálni ez az új könyv, az életmű-darabok középpontba állításával minden időszak, meghatározó műfaj, stílus, technika és helyszín érintésével.

Ez a monográfia megemlíti, elismeri a korábbi szakirodalmat, azokból részleteket is felhasznál, de különbözik a korábbi szakmunkáktól, tanulmányoktól vagy dokumentumriportoktól. A fellelhető személyes jegyzetek gazdagabb segítséget adtak a könyv megírásához.

A szerző hangsúlyozza, hogy már itt van az a „kései utókor”, amely igazán fel tudja fedezni és értékelni Holló művészetét. Ezt az utókort szólítja meg, és talán fedezi is fel ez a könyv.

A művész munkássága kibontakozásának állomásait járhatjuk végig, a biográfiai mozzanatok mind egy-egy kiállítás köré csoportosulnak, így is kifejezve: Hollónak a művészete volt az élete. Sajátos, expresszív, magyar festészetet hozott létre, nemzeti érzéssel áthatva, a szegények sora iránti érzékenységgel, a látvány kimondatlan értelmét keresve.

A számtalan tárlaton és kiállításon megjelenő művész jelszavai így utólag ezek lehetnének: a hitelesség, nemzettudat, expresszivitás. Az ember és természet kapcsolatát nem egy művén jelenítette meg, kifejezve,

hogy a természet háborgása az emberi lélek béke, harmónia után való kiáltása.

Vitéz Ferenc könyve kellő részletességgel szól arról az egyedi művészeti örökségről, amit ránk hagyott, bemutatja az embert, a művészt, megismerve egyúttal talán Holló László lelkét is.

Végigjárhatjuk a kezdeti lépéseket, megérthetjük a mesterei révén és életében bejárt helyszínek rá gyakorolt hatását. A monográfia bemutatja és értelmezi a profán stílust, a mitológiai-bibliai motívumok feldolgozását, a Szent István tematika és a Koppány-motívum fontosságát. Holló mindkettővel azonosulni tudott, kijelentve, hogy „Én vagyok Koppány”, ám a festő által kutatott István-Koppány viszonyban fontosabb lehet az, hogy általa az adott korszak válik láthatóvá.

Holló művészetének széles spektrumában olvashatunk itt az aktokról és annak lélekfejtéséről, grafikai művekről, illusztrációkról, portrékról, egy mozdulat értelmezéséről, kiemeléséről, az ecsetkezeléstől a vonalvezetésig; egyéni törekvésekről, freskókról, képet kapunk arról, hogy több önportréjában önmagát is kutatta, mind egy-egy néma monológ, annak bemutatása, hogy „ki vagyok én, és hol tartok”. Külön fejezetben olvashatunk továbbá a múzsáiról, ihletőiről; a tájképekről és csendletekről, a szociográfiai allegóriákról, a szimbólumokról.

Holló László szinte minden művében benne volt, felfedezték alkotásainak egyes szereplőin magának a művészek az arcvonásait. A lovak voltak az ő sorshordozó jelképei, magyarságtudatának kifejezői. Önmagáról is elmondta, hogy jelképeket használt, de mégis annyira reálisan, hogy megteremtse az azonosulás lehetőségét. Mivel műveiben szinte érezni lehet lelkiállapotát is, ő maga is azonosult a közösséggel, saját helyzetét is rávetítette egy műre.



Minden mű vallomás, és ha meg akarjuk érteni a mértet, föl kell lapoznunk a könyvet. Vitéz Ferenc monográfiája úgy közelít ugyanis a képekhez, úgy jut el egy-egy festmény, grafika értelméig, és magának Hollónak a lelkéig, hogy elhelyezi az alkotást az életműben. A kiadvány értékét tovább növeli a gazdag és gondosan válogatott, javarészt színes illusztrációk sora.

Az utókor itt van, meg vagyunk szólítva. A képekkel az át-(meg)éléssel együtt meg is értjük azokat. Mint minden művészt, őt is a társadalom, a kor szellemisége, a természet és az ember inspirálta. Holló László kiemelkedik korából. Több stílusban, technikával dolgozott, alkotott és remekműveket hagyott hátra. Olyan világot jelenített meg, melyben élt, melyet jól ismert és látta az embereket. A könyv által mi is „látjuk” őt magát, és esélyt kapunk arra, hogy műveit át is éljük. Mi vagyunk az az „utókor”!

Faragó Melinda



Napjaink egyik legtehetségesebb és legismertebb dzsesszénekesnője eredetileg informatikusnak készült, de végül a zene szerelmese lett. Pályafutása során több lemeze is megjelent már, különleges hangját és dalait nemcsak Magyarországon, külföldön is sokan szeretik. Jelenleg Brüsszelbe jár mesterképzésre, közben itthon is számos fellépése van. *Harcsa Veronikával* debreceni koncertje után beszélgettem.

» 2008-ban szereztél meg a diplomádat a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola dzsessz tanszakán. Miért ezt a műfajt választottad? Mindig is zenei pályára készültél?

› Egyáltalán nem. Kiskoromtól tanultam zenét zeneiskolában, de matekból voltam tehetséges, gimnáziumban még matematika tagozatra jártam, majd a Műszaki Egyetemre mentem informatikát tanulni. Nagyon nem voltam tisztában azzal 18 évesen: mi lenne az a

Dallamok magyar költősenik verseire

terület, amivel leginkább szeretnék foglalkozni. Akkor már énekeltem, és a dzsesszben, a zenében, a színpadi létben olyan szabadságot éltem meg, amelyet máshol nem, és végül is emiatt döntöttem a zene mellett. A dzsesszben megtehető az, hogy az egyik nap suttogva, a másik nap meg kiabálva adjuk elő ugyanazt a dalt, mind a kettő érvényes lehet.

» *A Harcsa Veronika Quartet 2005-ben alakult, nem néhez együtt dolgozni három, olykor négy férfival?*

› Viszonylag hamar természetessé vált az, hogy főleg férfiakkal kommunikálok, és ők nagyon jó partnerek ebben. Nem is annyira a nemeken múlik, inkább azon a két emberen, akik között a kommunikáció zajlik. Nagy szerencsém van, mert a zenésztársaimmal nagyon jól szót lehet érteni.

» *Van egy másik formáció is amelyben énekelsz 2010 óta, ez pedig a Bin-Jip. Hogyan tudod összeegyeztetni a két zenekart egymással, valamint a sok fellépéssel?*

› Ügyesen be kell osztani az időt. Ha valaki komolyan veszi azt, amit csinál, és több lovat igyekszik megülni egyszerre, akkor az időbeosztás kulcskérdésé válik. Ráadásul én most külföldön tanulok, emiatt Brüsszel és Budapest között kell „egyensúlyoznom”, s itthon a különféle zenekarok között...

» *A You Don't Know It's You című platinalemezed óta a dalaid szövegét és zenéjét saját magad írod. Hogyan születnek ezek az önálló alkotások? Miből merítesz ihletet?*

› Érzellel közelítek a dalíráshoz. Sokszor a szöveg van meg előbb, és ahhoz szerkesztek zenét. Valamilyen élmény ihlet meg, vagy egy érzelmi állapot, egy film, könyv, látvány, hangulat. Bármilyen, ami megragad.

» *Az első magyar nyelvű albumod, a Lámpafény 2011 májusában látott napvilágot. Miért vártott ennyi ideig magára ez a lemez, és mi ennek a különlegessége?*

› Valószínű meg kellett érnem a magyar nyelvhez, a versekhez, meg kellett találni a megfelelő pillanatot, a megfelelő alkotótársakat hozzá. Ez az album 20. századi magyar költők versfeldolgozásait tartalmazza, és számomra a feldolgozott versek adják ennek a lemeznek a különlegességét. Azért is döntöttem úgy, hogy versfeldolgozást készítek, mert felnőttebb fejjel, egészen más élmény volt találkozni a költőkkel, a kötetekkel, és ezért muszáj volt zenét varázsolni belőle...

» *Mint említetted, idén májusban felvételt nyertél a Brüsszeli Konzervatórium dzsessz tanszakának mesterképzésére. Hogyan élted ezt meg? Mit jelentett ez neked?*

› Önéletrajzot kellett küldeni a felvételre. Leírtam, hány lemezem jelent meg, milyen díjaim vannak, milyen sikereket értünk el. Nyilván nem általános, hogy egy konzervatóriumba valaki ilyen szakmai háttérrel jelentkezik... Kiderült, út közben elveszett az elküldött felvételi anyagom, így aztán nem tudtak rólam semmit... Ugyanúgy mentem be felvételizni, mint bármelyik belga diáklány, teljesen tiszta lappal indultam. Természetesen nagyon boldog voltam, amikor kiderült, hogy sikerült.

» *Számos zenei díjat kaptál. Melyik a legkedvesebb?*

› A legfontosabb, és a legtöbbet jelent a 40. Filmszemlén, Márkos Alberttel közösen, a legjobb eredeti filmzenéért kapott díj. A filmzene nem a fő tevékenységem, ezért óriási meglepetésként ért az elismerés.

Barabás Fruzsina

Jelenés adventkor...

Nyári nagysikerű országjáró turnéja után ismét Debrecenben lépett színpadra *Caramel*, a Főnix Csarnokban, december 2-án, nagyszabású adventi ünnepi koncerten – telt ház előtt. A koncert próbái közben beszélgettünk: szólt az új daláról, lemezéről, erről a monumentális koncertről és a karácsonyról...

» *Hogyan született az ötlet, hogy a Kodály Filharmonikusokkal, a Kodály kórusral és a Lautitia Gyermekkarral lépj színpadra?*

› Mindig vártam egy ilyen zenei megszólalásra. Valószínű a sors keze van abban, hogy egymásra találtunk a zenekarral és a kórusral; nagyon örülök, hogy a véletlen így összesodort minket. Úgy gondolom, nem az utolsó együttműködésünk ez. Várom a továbbiakat.

» *A videomegosztókon hallható már a „Jelenés” című új dalod, ami neked is rendkívül tetszik; nagyon energikus, emellett a hozzászólók csupa-csupa elismerő jelzővel illetik. Már most sikeres. Mik a terveid a dallal; s kérlek, szólj a készülő lemezéről is!*

› Igen, ez a dal már az új albumom előfutára. Az eredeti egy szimfonikus verzió. Ez monumentális hangszerelesű dal - vagy nótá... Dalnak már nem lehet nevezni, majdnem hat perces maga a mű. Igyekeztem mindent beleépíteni, amivel én szeretnék tisztelni a klasszikus zene előtt. Zeneileg egy sor klasszikus elemet írtam bele, és hangszerezésében is szerettem volna tisztelni a pop- és a rockstílus előtt is. A dalnak fontos, a karácsony, advent időszakában nagyon aktuális mondani-valója van, azért is játszottuk a koncerten: bármilyen ajándékot kapunk is a sorstól a karácsonyfa alá, ne fe-

lejtjük el, hogy mások nélkülöznek, meghalnak, háborúk dúlnak. Zeneileg pedig rendkívül izgalmas utazás számomra ez a nótá mint az új album előfutára: nem teljesen szimfonikus és rockos lesz az új lemez, hanem lesznek benne R'n'B-dalok, hip-hop nóták, rockdalok, s lesznek letisztult balladák is. De másfajta szellemiségre is kell számítani az új lemez kapcsán, nem lesz minden dal ennyire monumentális, ennyire fájó, és fájdalmas témákat boncolgató. Lesznek rajta könnyedebbek, szerelmes dalok, melyek eddig szokatlan módon szólalnak meg: stílusokat ötvözik, még akkor is, ha egy dalnak van egy fővonala. Nem jelenthetem ki, hogy ez a dal csak ilyen vagy csak olyan stílusú. Valamelyik dalnak ez áll jól, valamelyik dalnak az, de mondjuk, ha van egy hip-hop-os dal, nyilván abban is lesz egy kis klasszikus zene, egy kis rock is. Próbálok nagyon sokfajta zenei stílust vegyíteni, hogy megtaláljam a saját világomat.

» *Megtaláltad a saját világodat a zenében?*

› Ahogyan cseperedik, változik egy gyermek, változik az arca, módosulnak a vonásai, ugyanígy változott az én zeném is az idők során. Nyilván ez még nem az utam vége... Lehet, hogy a jelenemben túl sok a klasszikus zene, s bár a közönség visszajelzése nagyon jó, valószínűleg egy fokkal visszaveszek ebből a fajta zeneiségből. Mert azért én mindenképp popzenét alkotok, meg szeretnék továbbra is alkotni; lényeg, hogy nagyon igényes zenét szeretnék adni a közönségemnek.

» *Készül klip is a „Jelenés” című dalodhoz?*

› Természetesen. Erről még túl sok mindent nem árulhatok el, de nagy volumenű klipforgatás lesz. Külföldön vesszük fel, a dal hangulatát vizuálisan is alá fogjuk



támasztani. Óriási költségvetése lesz a videoklipnek, szerintem Magyarországon ilyen az utóbbi tíz-tizenöt évben nem igazán volt. Amikor a dal megjelenik, akörül is lesz egy-két érdekesség...

» *Korábban a Megasztárban Te izgultál versenyzőként. Nagyot fordult azóta a kocka, most Te ülsz a Voice ítései között. Milyen érzés ezt megélni?*

› Rendkívül érdekes. Korábban nagyon tartottam ettől a feladattól, de valószínű, hogy időközben felnőttem, nemcsak ehhez a feladathoz, hanem egyébként is... Úgy érzem, nagyon jó útra léptem az utóbbi pár hónapban, mind életfelfogás, mind zeneiség terén. Tehát abszolút késznek érzem magam emberileg arra, hogy véleményt alkossak, és segítsek másoknak. Nem biztos, hogy szakmailag teljesen a végén járok a dolgaimnak, de szerintem jól tudunk együtt dolgozni a sráccal, meg a műsor szerkesztőivel is. Nagyon élveztem, boldog vagyok, és nagyon megtisztelő a Voice részesének lenni, ennek a nagyszabású tehetségkutatónak, amely új színfolt az ilyen jellegű műsorok között, azáltal, hogy hang alapján kerültek be a fiatalok a versenybe. Ez teljesen másfajta munka, de mégis zene, és úgy gondolom, nagyon sokat tudok ebből is tanulni.

Szabolcs Gabriella

Ahol szeretet van és ölelés

Nem is sejtjük, mennyire szerencsések vagyunk, hogy egészségesek vagyunk. Bevallom, én is sokszor elfeledkezem erről, nem tudom sokszor értékelni azt, amim van, és amit kaptam a sorstól, ezért is volt nagy tanulság számomra a DMJV Fogyatékosokat Ellátó Intézményének Ifjúság utcai telephelyén tett látogatásom.

Délután két óra körül érkeztem, a bejárati ajtón belépve üres folyosó várt, nevetés hallatszott ki a bal oldali teremből. Mosolygós arcok köszöntek rám... Egy újságot olvasó fiú nyomban felpattant, kezét nyújtotta felém, bemutatkozott. Egy asztal körül ültek és beszélgettek, újságokat olvastak, miközben várták a szüleiket, gondozóikat. Igen, mert ez a telephely ad nappali otthont a családban élő enyhén és középsúlyosan értelmi fogyatékos felnőttek részére. Ezután körbekísért a helyiségeken az egészségvezető asszony, *Hornvákné Szakács Szilvia*. Bemutatta munkahelyüket, munkájukat, és beszélt az értelmi fogyatékosokkal való kapcsolatáról, érzéseiről: – Intézményünkben négy csoport van, 60 személyt s további tízet látunk el nap mint nap. A plusz tíz ember gondozóházban él családi vagy egészségügyi problémák miatt. Folyamatos gondozásban részesülnek. Intézményünk főként a 16. életévüket betöltött, állandó ápolást nem igénylő, önkiszolgálásra és ön-ellátásra részben képes értelmi fogyatékosok nappali gondozását szavatolja. Azokét, akik korábban a Bárczi Gusztáv Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben, iskolában tanultak vagy más, az ilyen betegeket ellátó gyógypedagógiai intézményt végeztek el. S az egyén képességének és készségének figyelembe vételével az intézmény foglalkoztatási szakmai programja szerint szervezünk munka-rehabilitációt. Ezek a munkák jó hatással vannak a személyiség fejlődésére, elsősorban a türelem, a csoportmunka, az összetartás és egymás segítése a fő cél.

Az első csoport végzi a takarítói munkát, a második a Fővárosi Kézmű Rt. által kiadott feladatokat látja el (betanított munkásként), a harmadik csoport a szocioterápiás: ott a szinten tartás történik különböző feladatlapokkal, a 4. csoportban kézműves-, készségfejlesztő foglalkozások zajlanak: agyagozás, gipszöntés, szövés, üvegfestés, batikolás, selymfestés, varrás és gyöngyfüzés. E tevékenységek nyomán látják, milyen ügyesek, és mi mindent elérnek a két kezükkel. Rádöbbennek. Ugyanolyan hasznosak, és ugyanolyan képességük van, mint ép társaiknak.

Nem sajnálni kell őket! Tudom, közhely, hogy ők is ugyanolyan emberek, mint bárki más, de ez tényleg így van. Aki sajnálja őket, nem tud velük bánni! A megértés kulcsa a partnerség, ha partnerként tekin-

tünk rájuk, ezt ők megérik, és elfogadnak minket. Valamint tudni kell nekik megálljt szabni a velük való viszonyban, hogy ismerjék fel, mi a jó, és a mi a rossz, hogy tudják, hol a határ, mit engedhetnek meg maguknak a kapcsolatunkban.

Egy fél órácskára, majdcsak egy óra hosszára egyedül maradtam a folyosón, „vártuk” a szülőket. Belépett



Piskóty Teréz felvétele

egy lány. Fehér harisnya, zöld rakott szoknya, fehér ing és fehér kardigán volt rajta, színes sál a nyakában, masnira kötve. A keze földes volt, kedvenc elfoglaltságát fejezte be éppen, gyomlált. Megkérdezte: én is ide fogok-e járni? Így kezdtünk el beszélgetni, majd odavezetett egy vitrinhez, amely telis-tele volt kupákkal, érmekkel, oklevelekkel. Beszámolt az eredményekről, amiket közösen értek el különböző versenyeken.

Ennyi nevetést és ölelést még életemben nem láttam. Szeretet lengte körül a szobát és a folyosót. Megható volt látni a szeretet, a ragaszkodást, a hálát bennük, amit egymásért, de legfőképp a gondozóikért érznek. Szinte arra vágytam, hogy engem is öleljenek meg, és feltettem magamnak a kérdést: ha majd kimegyek azon a bejárati ajtón, kinn ugyanez vár-e?! Nem, hisz tudom, hogy nem, olyan fájó, hogy nem. De arra nincs magyarázat, hogy miért nem. Mint ahogy arra sincs, hogy ők miért nem lehetnek egészségesek, olyanok, mint mondjuk én vagy Te.

Gondolataim közepette kérdést intéztem két ott dolgozó ellátó hölgynek.

Szabó Lajosné (Edit), aki éppen a szüleiket váró „fialatokra ügyelt”: – Ugyanúgy kell velük bánni, mint a többi, az ép embertársunkkal, ennyi a nyitja az egésznek. Több türelem szükséges, és az, hogy ne irányítsunk, ők nem irányítást igényelnek, hanem törődést.

A legjobb, ha önállóan hagyjuk őket dönteni, és nem a saját akarunkat erőltetjük rájuk.

Garantáljuk a tánc a sport- és szabadidős tevékenységet is, hiszen ők ezeken a területeken kiemelkedőek: a sportban és a kézműves-feladatokban. A legfontosabb, amit adnod kell, sugározni részükre: a szeretet. Bár érzelmileg nem szabad nagyon közel engedni magunkhoz őket.

Lovász Károlyné (Gyöngyi), aki a kézműves-foglalkozásokért felelős: – Tizenhárom éve dolgozom itt, kezdetben nagyon nehéz volt az érzelmeimet megfelelően kimutatni, de a velük eltöltött idő alatt meg erősödtem, és sokat tanultam tőlük. Azt hiszem, mi egymástól tanulunk, ők bíznak bennünk, nagyon sok szeretet kívánnak, miközben szinten tartjuk, fejlesztjük a figyelmüket, a türelmüket, a kitartásukat, a koncentráció képességüket, a kézügyességüket és a kreativitást. Fontos, hogy azt érezzék: számítanak, hogy ők is ugyanúgy képesek bizonyos feladatokat teljesíteni, mint az egészséges társaik. Nem az a feladat, hogy állandó dicséretben részesítsük őket, mert az sem jó. Kell a figyelmeztetés, a dorgálás is, de csak akkor, ha van rá ok; így fejlődik a személyiség. Sokkal jobban igénylik a szeretet, sokkal jobban tudnak ezáltal szeretni és ragaszkodni, mint bárki más, de sajnos ugyanúgy tudnak utálni is, mint mindenki más. Meg kell tehát találni a középutat, és akkor biztos, hogy azt kapod, amit vársz.

Kapkodták a kilincset a szülők, s egyre kevesebben maradtunk... Jött egy apuka, vitte haza a névnapos lányát ünnepelni. Ennyire még nem láttam örülni kislányt az apukájának, ahogy szólította: „Szia, Édes Apucikám”, most ugyan írom ezeket a sorokat, de még mindig könnyezem, ha visszahallom.

Tanulságos néhány órát tölthettem el az intézményben! Nem láttam szomorúságot, csalódottságot, haragot az arcokon, nem láttam azt, amit mikor kiléptem az ajtón újra látnom és éreznem kellett.

Pedig azoknak, akik ebben az intézményben töltik mindennapjaikat, igazán volna okuk haragudni a világra, amiért nem egészségesek. De nincs, mert mindenük megvan, amire szükségük, van, ők így teljesebbek. Ugyanúgy szeretnek, ugyanúgy szerelmesebbek, ugyanúgy utálnak, vagy épp összerúgják a patkót, ha úgy alakul, mert e tekintetben egyformák vagyunk, mi, emberek. Csak épp ők kaptak valamit az égtől, amitől jobban látják a világot, mint mi, kaptak egy olyan keresztet, ami a „mi” világunkban sajnálatra méltónak látszik. De nem sajnálni kell őket, hanem velük együtt érezni, és szeretni, és továbbadni azt, amit ők hírelnek, az igaz szeretetet, ami viszont a mi világunkban bizony nem mindig létezik.

Szabolcsi Gabriella Szandra

Manapság egyre többször hallhatjuk ezt a szót, főleg karácsony közeledtével. Legyünk toleránsak egymással! Így boldog lesz mindenki, és egy nagy családot alkothat Földünk lakossága. Érdekes feltevés, nemde? Miért is? A tolerancia rendkívül fontos. De gondoljunk bele egy kicsit: mi történe, ha mindenki tolerálná például embertársai szokásait, vallását, és így egy nagy egységet hoznának létre a világ „eddig más – más kultúrái, társadalmi” között?...

Persze, az ünnepek idején e kijelentések még inkább felerősödnek, hiszen mindenkinek úgymond el kell viselnie a másikat. Viszont itt máris elég nagy buktatóba botolhatunk. Hiszen ha nem állapítjuk meg konkrétan, hogy kivel és mivel is vagyunk elfogadók, akkor elmondhatjuk magunkról azt, hogy minden tökéletes, és semmin nem kell változtatni a minket körülvevő életterben. A médiában oly sokszor megjelennek ezek a hangzatos szavak. Vajon ők is ezt akarják, egy nagy közönséget? Valószínűsíthető, hogy igen, hiszen könnyebb dolguk lenne. Minden téren, hatásosabb lenne a kulturális szennyet tömegekre zúdítani, mivel mindenki elfogadó. Lehet, hogy már ebben a hitben

Toleráns világ?

élnék egyes csatornák. Ugyanis, amikor egy kisgyermek brutális meggyilkolásából, az egy a lakosság által „hőn szeretett” reggeli műsorban SMS-játékok indítanak, elgondolkozom azon, hogy a műsorkészítők, vajon kivel is toleránsak. Az áldozattal és hozzátartozóival semmiképpen. Természetesen ezzel „semmi gond” nincs, miért is volna, hiszen a nézők így is, úgy is „elfogadják” az adott csatornát, ahogy van.

Ez lenne a tolerancia? Fogadjunk el mindent, és dugjuk homokba a fejünket. Nem, ez nem lehet így, hiszen akkor igencsak nagy sötétség uralkodna a társadalom tagjai lelkiismeretének helyén. Az ünnepek idején a hozzátartozókkal elfogadóbbnak kell lenni. De csak az ilyen alkalmakkor? Nem, hiszen egy év 365 napból áll. Azonban nem kellene engednünk, hogy például egyes médiumok, multik megfertőzzenek minket a mérgeikkel, és hogy ez az időszak csak egy „Bunyó legyen karácsonyig”!

Papp Ferenc



Egy legendás dátum: 1953. november.25.

Idén november 25-én volt 59 éve, hogy Aranycsapatunk 105 ezer néző előtt legyőzte az akkor 90 éve otthonában veretlen angol válogatottat. Futballban azóta is ez a legdicőségesebb diadalunk.

Sebes Gusztáv csapata már az első percben vezetést szerzett Hidegkuti Nándor révén, aki a meccsen mesterhármassal járult hozzá a történelmi sikerünkhöz. A mérkőzésen Puskás Ferenc csapatkapitány is kétszer zörgette meg az ellenfél hálóját. Ennek már a nagyszámú közönség is állva tapsolt; Puskás egyik a védjegyévé vált visszahúzás csele, amellyel elfektette az angolok kapitányát, és bevágta a gólt. Gyerekkori játszótársa, Bozsik József is letette névjegyét: egy bombagóllal ő is feliratkozott a góllövők listájára.

Nemcsak a két ország szeme követte figyelemmel a találkozót, hanem egész Európa és az akkori futballvilág is. „Az évszázad mérkőzése” titulust kitaláló angolok, akik oroszlánokként talán kissé lekezeltek a „magyar mágusokat”, a meccs előtt be sem melegítettek intenzíven, bízva abban, hogy újabb skalpot gyűjtenek be a szigetország dicsőségére. Nem úgy a magyar fiúk és sportvezetők, akik alaposan felkészültek az ellenfélből. Még a londoni Wembley Stadion paramétereit is átmodellezték a Vasas-pályára, hogy a játékosok hozzászokjanak a kinti körülményekhez; hoztattak labdákat is. Taktikánk az ellenfél lerohanása mellett a csatársor folyamatos helyváltoztatása volt. Ezzel el is értük a célunkat: az ellenfél védelmét teljesen szétziláltuk. A labdarúgás őshazájában győzött egy kicsiny ország, akire ezután az egész világ felfigyelt. Az akkori angol sajtó véleménye: „Olyan erőnlétet láttunk a magyaroknál, amelyet nálunk sohasem követelnek meg... A tragédia az volt, hogy



az angol csapat meg tudott volna verni bármely más csapatot a világon – csak a magyart nem... Ez a mérkőzés történelmi fordulat a labdarúgásban.”

E sporttörténelmi győzelem tiszteletére a Magyar Labdarúgó-szövetség 1993-ban ezt a napot a magyar labdarúgás napjává nyilvánította.

Az angolok a vereség miatt revánusra készültek Budapesten. Fél évvel az évszázad mérkőzése után összejött a találkozó. A magyar közönség megtöltötte az akkori Népstadiont, bízva abban, hogy olyan történelmi diadalnak lehetnek szemtanúi, amelyet fél évvel korábban csak a rádióban hallottak. Anglia hitte, hogy Magyarország nem tud még egyszer olyan formát mutatni, mint a Wembley Stadionban. De tévedtek... Talán a novemberi meccsnél is nagyobb fölényt harcoltak ki a pályán labdarúgóink, aminek meg is lett a gyümölcse: kiűztük az oroszlánokat. A visszavágó végeredménye: Magyarország-Anglia 7:1

Korabeli szóvicc is született a mérkőzésről: „Az angolok egy hétre jöttek és 7:1-re mentek!”

A legendás csapatból már csak Grosics Gyula kapus és Buzánszky Jenő jobbhátvéd vannak az élők sorában.

Amit az Aranycsapat elért az évek során, arra mind a mai napig büszkéek lehetünk, és bátran állítom, hogy a 159. évfordulón is megérdemlik, hogy megtapsoljuk teljesítményüket, és büszkén állíthassuk most és a jövőben, hogy magyarok vagyunk!

Sz. L.



Nem rohog a Lokomotív, de...

Túlságosan hozzászoktunk a jóhoz. Az előző idényben veretlenül bajnokságot nyerő DVSC szekere az utóbbi hetekben eléggé dőcögős. Mi lehet a probléma az elmúlt öt bajnoki mérkőzését sorozatban elveszítő bajnoksapat háza táján? Sokan teszik fel a kérdést...

Kezdenek türelmetlenné és nyugtalanná válni a szurkolók, a stadionban füttyszóval adnak hangot véleményüknek, a hetek óta formájukon kívül teljesítő kedvencek teljesítményét értékelve.

Az ideiglenes rossz forma sajnos a meccsek látogatottságán is meglátszik, szinte felére csökkent a nézőszám. Pedig tudhatná mindenki, hogy a focisták is emberek, nem gépek. Nem szabad őket hibáztatni, ha egy év után akad néhány olyan meccs és eredmény, amely nem őket tükrözi...

Jól indult az új szezon Kondás mester fiainak, több fordulón keresztül magabiztosan vezették a tabellát. Úgy látszott, idén sem lesz gond elhódítani a bajnoki aranyat. A Bajnokok Ligája és az Európa Liga selejtezőin kedvezőtlenül alakuló eredmények, majd ezektől az álmoktól való búcsúzás talán fásultta tette a fiúkat. A türelmetlen „divatdrukkerek” problémája annyi, hogy 17 mérkőzésből csak 9-et nyertek meg, 7-et elveszítettek a srácok. Szokatlan, de egyáltalán nem veszett még el semmi.

Minden csapat életében van hullámvölgy. Persze, én nem fogom leírni őket, mivel szívem és a vérem a Lokié! És egy igazi szurkoló a nehezebb pillanatokban is kitart kedvencei mellett, amikor nem úgy jönnek a pontok, ahogy azoknak jönniük kellene. De nincs nagy baj, az ellenfelek sem dőlhetnek hátra nyugodtan, az elsőre

gondolva. Talán a legfájóbb az utóbbi hetekből a hazai pályán elszenvedett vereségünk a Paks ellen. Régen hagyta el győztesen csapat a Nagyerdőt... Minden sorozatnak meg kell egyszer szakadnia, ennek most kellett eljőnie. Kicsit fejben helyre kellene tenni a fiúkat, fel kellene őket rázni, mert a Debrecen sikerre van „ítélve” Kondás Elemér mindent meg fog tenni annak érdekében, hogy a csapat az idény végén újra a magasba emelhesse a trófeát, több tízezer szurkoló és a város öröme. Én tudom, hogy ez sikerülni is fog neki.

Mi, igazi szurkolók küzdjünk az álmainkért, a 7. bajnoki címért! Hajrá, Loki! Hajrá, Debrecen!

Szénási László



Debreceni Főnix. Református ifjúsági lap. Kiadja a Debreceni Református Hittudományi Egyetem (DRHE)

Felölös kiadó: Dr. Fekete Károly, a DRHE rektora * A kiadó székhelye: Debrecen, Kálvin tér 16. Tel.: (52) 516-820

Szerkesztőség: 4026 Debrecen, Péterfia u. 1-7. Tel.: (52) 518-500 * E-mail: fonix@kfrtkf.hu

NMHH-nyilvántartási szám: IO/4152-2/2012

Főszerkesztő: Arany Lajos * Hallgatói szerkesztők: Erdei Krisztina, Faragó Melinda, Szabolcsi Gabriella

Tördelőszerkesztők: Szatmári Dániel, Bodnár Zsolt * Fotós: Egresi László * Integrált médiafelületünk: www.licium.hu

Készült a Litográfia Nyomdában, Debrecenben – felelős vezető: Vécsei Tibor * HU ISSN 1787-7652